Bert Danckaert fotografeert wat niemand anders opmerkt

●●●●○

Bert Danckaert, *No Exit / Simple Present*, tot 3 november in de Roberto Polo Gallery, Brussel.
No Exit / De Extra's, tot 3 november in Bozar, Brussel.
Simple Present, Lannoo, 45 euro.
De Extra's, EPO, 10 euro.

Bert Danckaert, die sinds deze week de fotoreeks *Simple Present* exposeert, maakt vreemde, volle foto's. De man die deze beelden heeft gezien, laat niets aan het toeval over. Of alles. Dat kan ook.

ERIC MIN

● **Je zou kunnen zeggen dat Danckaert strenge foto's maakt. In *Simple Present* registreert hij plaatsen in de stad waarop niemand te zien is, al heeft de menselijke aanwezigheid elk hoekje vormgegeven.** © BERT DANCKAERT

Kijken naar de achteloze achterkant

Wie de beelden van een *work in progress* als *Simple Present* bekijkt, weet dat ze eender waar kunnen gemaakt zijn. We zien sleetse, kleurige muurvlakken die doorgaans frontaal zijn gekadreerd – als er een hoek van een gebouw in beeld komt of een diagonaal door het kader loopt, heeft dat al iets frivools. Het doorbreekt de statische gesloten vorm, de eeuwige evenwijdigheid van de volumes en de symmetrie van muren waar je letterlijk tegen aan kijkt.

Je zou kunnen zeggen dat Danckaert strenge foto's maakt. In *Simple Present* registreert hij plaatsen in de stad waarop niemand te zien is, al heeft de menselijke aanwezigheid elk hoekje vormgegeven: de huisschilder die de muur een beurt gaf, de technicus die er een kast vol elektrische leidingen neerzette. Cultuur is het, geen natuur. Die wordt hooguit gesuggereerd door een verlepte plant in zijn pot of een aandoenlijke schets van palmbomen op een eiland in een afbladderende oceaan van gevelverf. Het zijn details die ons vertellen dat op onze hoogtechnologische planeet lang niet alles recht staat.

Graffiti, overschilderingen en de trillende hand die een wankele lijn op de stoep heeft aangebracht, verraden dat al wat we zien mensenwerk is. Onkruid tussen de stoeptegels en slordig op de muur geschroefde aircoapparaten doorbreken de schone schijn. In deze buitenruimten staat alles stil. Zelfs geen schaduw van een mens of een straathond doorbreekt de rust in buurten waar zo goed als geen zonnestraal doordringt – de fotograaf kijkt trouwens weg van het harde licht, naar de schaduwkant van de straat. Zelden bracht iemand zoveel stasis in beeld. Het lijkt wel alsof we naar theaterdecors of schilderijen kijken, naar uit kleur en vorm opgetrokken oppervlakken die door hun beeldkader worden begrensd.

Global village

Doet het ertoe waar hij de foto's heeft gemaakt? Als er in Danckaerts beelden hoegenaamd sprake is van identiteit of cultuur, zit die in de details verborgen. Een opschrift in Chinese of Indische lettertekens bijvoorbeeld, of een licht afwijkend verkeersbord. Zorgvuldig gaat de fotograaf het pittoreske of typische uit de weg, om uit te komen bij de ultieme herkenbaarheid en vertrouwdheid. De achterkanten van Mumbai, Antwerpen, Kaapstad, Peking of Havana lijken ongelooflijk hard op elkaar. De *global village* blijkt echt te bestaan: dankzij *Simple Present* worden wij eraan herinnerd dat er bitter weinig verschil is tussen de parking van de Ikea in Bejing en die in Wilrijk.

Toch slaat Danckaert ons niet met kommer en kwel om de oren. Beladen termen als vervreemding en anonimiteit worden gecounterd met ironie en een bijzondere gevoeligheid voor het absurde. "Fotograferen is tonen wat je hebt gezien, maar misschien nog veel meer creëren wat er niet was en wat alleen bestaat binnen het kader van de foto. Ik probeer mijn beelden een 'onoplosbaar' karakter mee te geven, dan kan je ze niet snel consumeren. Op het eerste gezicht is er een strakke systematiek, een handvol compositieregels. Daar dwing ik een even ondoorgrondelijke als banale wereld in. Voor mij slaat die vormgeving op een soort onvermogen. Ik orden omdat ik chaos zie en die niet kan aanvaarden, probeer hem te bedwingen en leg er een raster over. Het is dus helemaal geen streven naar evenwicht, integendeel. Ik hoop dat mijn composities zo strak zijn dat je er ongemakkelijk van wordt, claustrofobisch, dat je naar adem moet happen. Maar ironisch ook, een formeel spelletje met trottoirs, vuilnisbakken en lantaarnpalen. De vrolijke vaststelling van een algemene zinloosheid."

Tweede luik

No Exit, de dubbeltentoonstelling waarmee de fotograaf in Brussel uitpakt, toont twee aspecten van zijn werk. De Roberto Polo Gallery presenteert tientallen fraaie pigmentdrukken uit *Simple Present*, gerealiseerd van 2007 tot nu, en met twee films – eigenlijk zijn het *stills* waarin het weinige wat gebeurt een dramatische lading krijgt. Voor het tweede luik moet je naar Bozar. Naar aanleiding van het festival europalia.india toont Danckaert daar een dertigtal beelden die hij realiseerde tijdens een reis naar Mumbai. Zo leeg als de beelden van *Simple Present* ogen, zo druk en overvol mensen zijn enkele nieuwe grote foto's.

Samen met de dubbelexpo stelt Danckaert twee publicaties voor. *Simple Present* brengt een nieuw overzicht van zes jaar verzamelen, zonder woorden. *De Extra's* is een korte roman waarin Danckaert een dag op een filmset in Bollywood beschrijft. Maar altijd gaat het om wat we eigenlijk niet zien. Om dat aan het licht te brengen hebben we de fotografie uitgevonden.

Dankzij 'Simple Present' worden wij eraan herinnerd dat er bitter weinig verschil is tussen de parking van de Ikea in Bejing en die in Wilrijk

● **Bert Danckaert: 'Ik orden omdat ik chaos zie en die niet kan aanvaarden, ik probeer hem te bedwingen en leg er een raster over. Ik hoop dat mijn composities zo strak zijn dat je er ongemakkelijk van wordt, claustrofobisch, dat je naar adem moet happen.'** © BERT DANCKAERT